

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

XXVIII. Prophetia Aggaei,

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

men ex adjunctione alterius prophetiae & utriusque ἀντιλογία, Christus utrobique homini non luscitioso videbitur expressus. Jonathan certe posteriore hoc loco, itidem ut priore, Christum reddidit.

XXVII. De Messie adventu Sophoniae quoque vaticinatio extat tertio capite, *Prophetia* ait enim ex Domini persona: *Reddam populis labium electum, ut invocent omnes in no-* *Sophonia,*
mine Domini, & serviant ei humero uno. Nomen Domini hoc loco Regem Mes- *Soph. 3. 9, &*
siam signare traditur in Beresich Rabba, & in Pulvere aromatico R. Machir, totam *seq.*
que hanc prophetiam Christo adjudicasse Judaeos testificantur. Recte sane, comple-
tam enim prophetiam hanc fuisse novimus in mirifica priscorum Christianorum con-
cordia, quorum erat *cor unum & anima una.* Pergit Sophonias: *Ultra flumina Ezbio-* *Soph. 3. 10.*
pis, inde supplices mei, filii disperforum meorum deserent munus mihi: simile illud è Psal-
mo quadragesimo quarto, qui Messiae *περλεπκος* est: *Filii Tyri in maneribus vultum* *Psal. 44. 33.*
tuum deprecabuntur, omnes divites plebis: simile quoque initio sexagesimi capitis de
Christo Isaias praedicat, quod & in Eunuchio Candaces Reginae exitum habuit. Spon-
det deinde Sophonias altam pacem reliquius Israelis: *Quoniam ipsi pascuntur & acimba-* *Soph. 3. 13.*
bunt, & non erit qui exterreat: quod Christi eventurum temporibus pollicentem
itidem Michaeam audivimus, cum diceret: *Et sedebit vir sabius vitam suam, &* *Mich. 4. 4.*
sabius sicum suam, & non erit qui deterreat. Israelii postmodum promittit Sopho-
nias, futurum ut in medio ejus sedem suam Messias constituat: quod & apud
Zachariam semel iterumque reperitur: *Et habitabo in medio tui:* & apud Ezechielem: *Zach. 2. 10, 11.*
Et erit tabernaculum meum in eis: quod & Discipulis suis Christus Jesus promittebat: *Ezech. 37. 27.*
Et ego vobiscum sum omnibus diebus, usque ad consummationem seculi. Quod adjicit *Matth. 28. 9.*
deinde Propheta: *Salvabo claudicantem, & eam qua ejecta fuerat congregabo, &* *Soph. 3. 19.*
ponam eos in laudem: hoc idem pene *ἰωβλεξῖ* apud Michaeam de Christo praedictum *Mich. 4. 6.*
supra vidimus.

XXVIII. Expectati Christi mysterium clarissima prophetia & celeberrima Ag- *Prophetia*
gaeus explicavit. Nam primum cum ait: *Verbum quod pepigi vobiscum, cum egredere mini* *Aggae,*
de terra Egypti, & spiritus meus erit in medio vestrum, nolite timere; Ebrais in memo- *Agg. 2. 6, &*
riam revocare velle videtur nobile hoc vaticinium Mosis de Christo: *Prophetam de gente* *seq.*
tua, & de fratribus tuis, sicut me, suscitabit tibi Dominus Deus tuus: ipsum audies. Huic *Deut. 18. 15.*
vaticinio subobicure repetito subjungit Aggaeus: *Hac dicit Dominus exercituum: Adhuc* *Agg. 2. 7, &*
unum modicum est, & ego commovebo caelum, & terram, & mare, & aridam, & movebo *seq.*
omnes gentes: & veniet desideratus cunctis gentibus, & implebo domum istam gloria, dicit
Dominus exercituum. Meum est argentum, & meum est aurum, dicit Dominus exercituum.
Magna erit gloria domus istius novissime plusquam prima, dicit Dominus exercituum: & in
loco isto dabo pacem, dicit Dominus exercituum. Hanc orbis commotionem Christo ac- *Ebr. 12. 25, &*
commodat Paulus in Epistola ad Ebraeos, cujus, aliorumque Novi Testamenti Scri- *seq.*
ptorum in Vetere explicando auctoritati multum tribuo, quod, ut superius saepe di-
xisse memini, receptas & pervulgatas hac aetate opiniones videantur secuti, nec enim
in nascentis Ecclesiae primordiis, cum undique & ab Ethnicis, & acrius etiam à Ju-
daeis ea oppugnaretur, tutum fuisset prisci Fœderis testimoniis abuti, & vulgo probatas
interpretationes pervellere. *Desideratus autem gentibus,* is ipse est quem Patriarcha
Jacob futurum Expectationem gentium moriturus promissit. Is est de quo praedixit *Gen. 49. 10.*
Isaias, ita ut verba ejus Paulus representat: *Exurget regere gentes, in eum gentes spera-* *Isa. 11. 10.*
bunt; & qui Beata spes à Paulo ipso appellatur. Templo autem secundo novam per *Rom. 15. 12.*
Christum conciliatum iri gloriam vetustissimi Ebraei fatebantur: quam doctrinam re- *Tit. 2. 13.*
centiores pessumdederunt, secundi Templi majorem fuisse gloriam fingentes quam
primi, quod diutius aliquanto perseveraverit, quasi aedificiorum splendor ac gloria
ex vetustate pendeat, quae per eam contra obsolescit. Christiani quidam Templum
secundum, non quale à Zorobabele constructum est, sed quale ab Herode instauratum,
Salomonico augustius fuisse & splendidius arbitrantur, atque eo spectare Aggaei vati-
cinationem. Hanc opinionem acute refellit Villalpandus ex Josepho, qui aedes duas,
Caesaream, & Agrippium, ab Herode constructas, Templum magnificentia superasse *Villalp. Tom.*
scribit. Nos autem defendere priscorum Judaeorum doctrinam possumus, cum ex hoc *3. in Ezech.*
Aggaei loco, tum ex Malachiae tertio capite: maxime vero ex quadragesimo tertio *pag. 80.*
Ezechielis, ubi magnificentum illud Templum sibi visum describens, quale Judaei Messiae *Joseph. de bell.*
temporibus excitatum iri asseverant, *Elevavit me, inquit, spiritus, & introduxit me in* *Jud. libr. 1.*
atrium interius, & ecce repleta erat gloria Domini domus. Et audivi loquentem ad me de *cap. 16.*
domo: & vir qui stabat super me, dixit ad me: Fili hominis, locus solii mei, & locus vesti- *Mal. 3. 1, & seq.*
giorum pedum meorum, ubi habito in medio filiorum Israel in aeternum, & non polluent *Ezech. 43. 2,*
ultra domus Israel nomen sanctum meum, ipsi & reges eorum in fornicationibus suis; *& seq.*
Hinc David appellat Christum, *Regem gloria;* Paulus, *Dominum gloria:* hinc de *Psal. 25. 7, &*
1. Cor. 2. 8.

Zach. 6. 13. eo Zacharias : *Et ipse portabit gloriam.* Pacem autem Templo suo dum hic apud Aggæum promittit Christus, antiquum obtinet, quem jam sexcentis Prophetarum testimoniis pacis principem & auctorem esse didicimus. Igitur inter venientis Messie præsignificationes hanc quoque retulit vetustus Ebraorum Magister R. Akiba, ut in memorato jam à nobis toties postremo capite libri Sanhedrin proditum est.

Agg. 1. 22, & 169. Ea quam dedimus superioris Aggæi prædictionis expositio, viam munit ad eorum intelligentiam, in quibus ipsius Prophetia concluditur. Illic Zorobabeli nuntiare jubetur Aggæus, futurum ut cælum & terram Deus commoveat, regna subvertat, exercitus deleat : *In die illa, dicit Dominus exercituum, assumam te, Zorobabel fili Salathiel, serve meus, dicit Dominus ; & ponam te quasi signaculum, quia te elegi, dicit Dominus exercituum.* Commotio illa cæli & terræ, ea est quam adventante Messia gentibus desiderato eventuram hoc ipso capite supra dixit. Regnorum subversionem eam intellige, quæ fit per *Arma militiæ, non carnalia, sed potentia Deo ad destructionem munitum.* Sic Michæas quinto capite, quo Messie mysteria pandi docui : *Et erit in die illa, dicit Dominus, auferam equos tuos de medio tui, & dispergam quadrigas tuas.* Sic Zacharias : *Et dispergam quadrigam ex Ephraim, & equum de Jerusalem, & dissipabitur arcus belli, & loquetur pacem gentibus.* Zorobabelis autem parentis nomine Christus filius intelligitor, uti apud Jeremiam & Ezechielem Davidis nomine affectum eum vidimus. Positurum se eum ait Deus sic tanquam signaculum : *Hunc enim pater signavit Deus, inquit Johannes de Christo Jesu.*

Prophetia Zachariæ, Zach. 2. 8, & 169. XXIX. Aggæo succedit Zacharias, qui creberrimas & ipse de Messia prædictiones edidit. Nos primam hanc depromemus è secundo capite : *Hæc dicit Dominus exercituum : Post gloriam misit me ad gentes, quæ spoliaverunt vos : qui enim tetigerit vos, tangit pupillam oculi mei : quia ecce ego levo manum meam super eos, & erunt præde his qui serviebant sibi, & cognoscetis quia Dominus exercituum misit me.* Lauda, & latare, filia Sion, quia ecce ego venio, & habitabo in medio tui, ait Dominus. Et applicabuntur gentes multe ad Dominum in die illa, & erunt mihi in populum, & habitabo in medio tui, & scies quia Dominus exercituum misit me ad te. Diligenti observatione digna sunt verba hæc ; nam & prædicunt Christi adventum, & ejus divinitatem manifesto prædicant. Notandum quippe est loqui Dominum ipsum, & hæc de se profari : *Et scies quia Dominus exercituum misit me.* Ergo Dominus à Domino missus, Deus à Deo, Filius à Patre, quo præclara Messie significatio continetur. Sic centesimo nono Psalmo : *Dixit Dominus Domino meo, Sede à dextris meis.* Porro similia de Christo nuntiantem Sophoniam supra audivimus : *Lauda, filia Sion, jubila Israël, latare & exulta in omni corde, filia Jerusalem : rex Israël Dominus in medio tui.* Sic & de se Messias ipse apud Ezechielem : *Et erit tabernaculum meum in eis.*

Psal. 109. 1. Soph. 3. 14, 15. Ezech. 17. 27. Zach. 3. 8, & 6. 12, 13. Sequitur apud Zachariam memorabilis illa de Messia prædictio : *Ecce enim ego adducam servum meum Orientem. In die illa, dicit Dominus exercituum, vocabit vir amicum suum subter vitem, & subter ficum : quam subinde repetit : Hæc ait Dominus exercituum, dicens, Ecce vir Oriens nomen ejus, & subter eum orietur, & edificabit Templum Domino.* Qui apud Interpretem Vulgatum appellatur Oriens, & apud Græcos Interpretes ἀνατολή, ἀνατολή, βλαστῆρας, is Ebraice dicitur גרמון, hoc est, *Germen*, quo nomine passim Christus censetur, quemadmodum alibi à me dictum est. Nam *Germen Domini* dicitur Isaïæ, & *Virga de radice Jesse*, & *Virgultum*, & *Radix*, & *Germen justum* Jeremias, & *Germen nominatum* Ezechieli. Orientis quoque nomen agnoscitur in his verbis Balaami ad Christum pertinentibus : *Orietur stella ex Jacob :* & in illis septuagesimi primi Psalmi Christum quoque prænuntiantibus : *Orietur in diebus ejus justitia, & abundantia pacis :* & in istis Malachie, quæ ad Christum quoque spectant : *Orietur vobis timentibus nomen meum sol justitiae :* & in his Zachariæ alterius apud Lucam : *Per viscera misericordie Dei nostri visitavit nos Oriens ex alto.* Servi quoque nomen sæpe obtinet in libris Prophetarum, uti probavimus supra. Inde adeo Jonathan ben Uzziel *Germen*, his Zachariæ locis, interpretatus est *Messiam* : ita & R. Selomoh Jarchi, & Maimonides ; ita & in Hierosolymitani Thalmudis libro Beracoth. Pacem qua mundum beabit Messias iisdem pene verbis describit Michæas : *Et sedebit vir subter vitem suam, & subter ficum suam, & non erit qui deterreat.* Scio hæc à recentioribus Judæis, & à Cyrillo etiam, & Theodoro, & novissime à Grotio, ad Zorobabelem referri : verum obstat quod sequitur : *Et erit Sacerdos super solio suo ;* nec enim in Veteri lege jus erat Sacerdotibus sedendi in sella regia. Itaque reddunt Judæi : *Et erit Sacerdos ante solium ejus, ut הוּ positum sit pro הוּנָה, vel הוּנָה.* Præterea quod capite quarto de Templi instauratione per Zorobabelem administranda positum est, eorum simile quæ de Oriente sexto capite narratur, Judæorum favet opinioni. Sed tamen testimonio-

Isa. 4. 2, & 11. 1. & 13. 2. Jer. 23. 5, & 33. 15. Ezech. 14. 29. Num. 14. 17. Psal. 71. 7. Mal. 4. 2. Luc. 1. 78. Mich. 4. 4. Zach. 6. 13.